

*Konstnärsnämnden
The Swedish Arts
Grants Committee*

Maria skolgata 83
SE-118 53 Stockholm
Tel +46 (0)8 506 550 00
info@konstnarsnamnden.se
www.konstnarsnamnden.se

Utbildningsdepartementet
103 33 Stockholm

Stockholm 2011-09-30
KN2011/22:1
U2011/3651/SV

YTTRANDE

Konst- och kulturutbildningar samt nya yrkeshögskoleutbildningar – Ett anpassat regelverk för de kompletterande utbildningarna (U2011/3651/SV)

Konstnärsnämnden har till uppgift att besluta om statliga bidrag och ersättningar till enskilda konstnärer inom konstområdena bild, form, musik, teater, dans och film. Myndigheten ska hålla sig underrättad om konstnärernas ekonomiska och sociala förhållanden samt löpande bevaka trygghetssystemens utformning och tillämpning i förhållande till konstnärlig verksamhet. Myndigheten ska i sin verksamhet integrera ett jämställdhets- och mångfaldsperspektiv samt ett internationellt och interkulturellt utbyte och samarbete.

Sammanfattning

Konstnärsnämnden har främst valt att koncentrera sig på förslaget om förordning för konst- och kulturutbildningar. Nämnden instämmer i stort med förslagen. Tyvärr kategoriserar promemorian ibland på ett olyckligt sätt mellan olika konstområden. Konstnärsnämnden ser ingen orsak till att konstnärliga utbildningar som t.ex. dans, teater och bildkonst klassas olika.

Klassificeringen konst- och kulturutbildningar bör innefatta alla konstområden. Konstnärsnämnden ställer sig tveksam till att skolorna enkelt kan särskiljas i att vara högskole- eller yrkesförberedande vilket promemorian dessutom verkar koppla till specifika konstområden. Ett stort antal elever på utbildningarna kommer aldrig att få plats på de konstnärliga högskolorna men bör naturligtvis trots detta få en relevant och användbar utbildning. Å andra sidan finns konstnärliga högskoleutbildningar inom alla konstområden utom på ordområdet. Så alla skolor inom konstområdet som berörs i promemorian bör i så fall vara både yrkes- och högskoleförberedande.

Konstnärsnämnden vill samtidigt betona att det vid införandet av differentierade statsbidrag särskilt bejakas ett geografiskt perspektiv. Studerande över hela landet bör ges en rimlig chans till konstförberedande utbildningar.

6.2 Smala yrkesutbildningar i en särskild kvotgrupp

Konstnärsnämnden instämmer i förslaget om att inrätta en särskild kvotgrupp för utbildningar inom smala yrkesområden. I denna grupp finns många speciella hantverksutbildningar som har stor betydelse för delar av kulturområdet. Det är viktigt att dessa finns kvar och ges rimliga möjligheter för att inte behöva konkurrera med yrkesutbildningar som vänder sig till breda branscher.

7.1 Reglering av konst- och kulturutbildningar

Konstnärsnämnden instämmer i förslaget om att utbildningar inom det konstnärliga eller kulturella området som anordnas av enskilda huvudmän ska benämnas konst- och kulturutbildningar. Det är bra att dessa regleras i en särskild förordning som innebär kvalitetssäkring och statligt ekonomiskt stöd. Konstnärsnämnden stöder promemorians resonemang om att konst- och kulturutbildningar ofta inte kan hävda samma direkta arbetsmarknadsrelevans för att ingå i yrkeshögskolan och att dessa ska omfattas av ett regelverk som tar hänsyn till utbildningarnas särart. Konstnärsnämnden anser att regleringen bör innefatta alla konstområden.

7.2 Förutsättningar för statligt stöd för konst- och kulturutbildningar

Konstnärsnämnden instämmer i förslaget om att det finns skäl för staten att stödja utbildningar som inte kan inordnas i yrkeshögskolan och att de speciella egenskaper som utbildningar inom konst- och kulturområdet har inte får äventyras. Det är viktigt att dessa utbildningar inte underställs samma krav på arbetslivsanknytning som andra utbildningar inom yrkeshögskolan. Konstnärsnämnden anser att regleringen bör innefatta alla konstområden.

7.5 Differentierat statsbidrag.

Konstnärsnämnden stöder argumentationen kring social snedrekrytering. Begåvade elever utan ekonomiska resurser ges en annan möjlighet vid helfinansierade utbildningar. En konkurrenssituation uppstår naturligtvis i det att vissa skolor blir avgiftsfria medan några utbildningar kommer få försämrade villkor jämfört med idag. I denna konkurrens önskar Konstnärsnämnden att det särskilt bejakas ett geografiskt perspektiv. Det

vore ytterst olyckligt om utbildningsanordnare i storstadsregioner konkurrerar ut de i glesbygd. Angeläget är att hela befolkningen ges, åtminstone på initial nivå, möjlighet till studier inom kulturområdet. Lokala utbildningsanordnare spelar också ofta en mycket aktiv roll i att vara ett kulturcentrum, som erbjuder det omgivande samhället olika typer av kulturupplevelser.

Kvalitet i utbildningen

Konstnärsnämnden instämmer i stort att det är bra att sätta upp kvalitativa och kvantitativa krav för att erhålla statligt stöd. Det är dock viktigt att krav som sätts upp är relevanta för konst- och kulturutbildningarna.

Referensgrupp för prövning av ansökningar

Det är positivt att promemorian preciserar att det är angeläget att bygga upp en speciell kompetens för att utöva tillsyn av konst- och kulturutbildningar. Konstnärsnämnden instämmer i förslaget om att inhämta denna expertis från t.ex. konstnärliga högskolor och kultursektorn.

Övriga konst- och konstutbildningar

Konstnärsnämnden förstår inte den skillnad som beskrivs i promemorian mellan högskoleförberedande- och övriga kulturutbildningar. Konstnärsnämnden anser att kulturutbildningar inom t.ex. dans, teater och musik också är högskoleförberedande.

9.1 Studiestöd

Konstnärsnämnden vill understryka problemet med konststudenter och stora studielån. Med dagens återbetalningskrav kan många konststudenter hamna i ett mycket bekymmersamt ekonomiskt läge. Det är inte ovanligt att konststuderande har en sammantagen studietid på 7 år för att sedan ofta träda in i ett osäkert ekonomiskt yrkesliv. Det är angeläget att inte helt skjuta detta ekonomiska problem till enskilda individer.

Avslutning

Beslut i detta ärende har fattats av ordförande Ingrid Elam och kanslichef Ann Larssonden 30 september 2011 på delegation av Konstnärsnämndens styrelse. Föredragande tjänsteman har varit utredare Stefan Ahlenius.

För Konstnärsnämnden

Ingrid Elam
ordförande

Ann Larsson
kanslichef